

Budoucnost klasické hudby

bude taková,
jakou si ji
připravíme

Občas mívám pocit, že až v přílišném stínu Prahy jsou tzv. regionální festivaly, jejichž význam je však pro naši kulturu zcela zásadní. Jedním z nich jsou Klášterní hudební slavnosti. Několik otázek mi zodpověděl jejich ředitel Roman Janků.

TEXT — LUBOŠ STEHLÍK

Jste zakladatelem, majitelem a organizátorem festivalu Klášterní hudební slavnosti. Letos slavíte patnácté výročí. Festival se koná v Šumperku a okolí, což je jedna z nejhudšších oblastí Česka. Proč jste jej založil právě tam a proč Klášterní?

Odpověď na otázku proč zrovna zde je prostá. Já jsem rodák ze Šumperka, přímo z obce Rapotín, v Šumperku jsem chodil do ZUŠ (tenkrát LŠU) a zde tedy má hudební pouť začala. Jak solventní nebo naopak nesolventní je tato oblast, jsem nezkoumal. A proč se festival jmenuje Klášterní hudební slavnosti? Původní myšlenka se vztahovala pouze k bývalému klášternímu kostelu v Šumperku, který prošel od 90. let rozsáhlou rekonstrukcí a kde jsem začal pořádat první koncerty cyklu Klasika vIva. Cyklus nabízel koncerty v sezoně a byly vesměs komorní. Ten prostor mě lákal k ambicióznějším projektům, proto vznikl festival. Od prvního ročníku jsme pochopitelně záběr festivalu místopisně rozšířili, ale vždy jsme se drželi slova „klášterní“ v kontextu slova „církevní“. Místa našich koncertů jsou z 95 % majetkově nebo významově spjata s církví.

Po patnácti letech je už možné rekapitulovat, co se podařilo a co ne. Je to také podstatná část vašeho života...

Tak především se podařilo festival udržet při životě, najít pro něj místo na festivalové mapě a návštěvníky. To vše se podařilo snad na výbornou. Dokonce se podařilo zainteresovat privátní podporovatele, donátory a mecenáše, kteří myšlenku důvěřují a festival podporují. Co by mi určité zjednodušilo život, je vidina jistého financování alespoň na dva roky dopředu. To je ale problém celého kulturního sektoru.

Jaký je zájem o koncerty a musíte dělat jako některé jiné festivaly nebo orchestry dramaturgické kompromisy?

Zájem o koncerty se v posledních dvou letech vyhodnocuje problematicky, v roce 2020 jsme byli velice příjemně překvapeni obrovským zájmem, v roce 2021 jsme zase byli u několika málo koncertů překvapeni zájmem menším, ale vesměs byla návštěvnost vynikající. A dramaturgické kompromisy? No jak se na to člověk podívá. Myslím si, že by se nemuselo hovořit o dramaturgických kompromisech, ale o obohacení. Musíme vycházet z faktu, že vzdělané publikum, které by akceptovalo pouze dramaturgii tzv. bez kompromisů, nám ubývá. Klasická vážná hudba je stále pouze pro malý okruh posluchačů a ten okruh se snaží pořadatelé neustále udržovat ve stejné velikosti nebo trochu zvětšovat. Takže s vědomím toho všeho přistupujeme také k tvorbě naší dramaturgie. Ale není to nic, co by bylo proti mé mysli.

Bude mít na festival vliv ukrajinská krize?

Jestli bude mít situace na Ukrajině vliv na letošní ročník, zatím nedokážu posoudit. Uvidíme.

Epoque Quartet

Klášteří hudební slavnosti se vždy vyznačují pestrostí dramaturgie. V té letošní mě zaujaly tři zásadní projekty. První je dvojička oslava Jana Antonína Bendy. Proč Benda a proč v Šumperku?

Před lety jsem začal spolupracovat agenturně s cembalistkou Editou Keglerovou, která si svého času

**Bohužel
veškerý
kontakt
s klasikou
začíná už na
základních
školách a zde
si nedělám
iluze
o motivačním
přístupu
pedagogů
k žákům.
Ale je to také
problém nás,
pořadatelů.**

Roman Janků

vybrala Bendovo dílo pro cembalo jako téma své doktorandské práce a několik jeho koncertů natočila na CD. Jeho hudbu jsem znal již předtím. A když jsem se zamýšlel nad tématem festivalu pro rok 2022, nedalo se opominout, že J. A. Benda bude mít výročí narození. Proto jsem jej zvolil jako jedno z hlavních témat. A oslava to bude důstojná. Nejen že mu věnujeme celé dva koncerty, tematicky se dotkneme Bendových předchůdců a Inspirační, představíme jeho evropské a berlínské současníky, uvedeme večery melodramu nejen Bendova, ale i jeho následovníků. Koncerty s hlavní tematickou nosností pořádkem v Šumperku již tradičně, je to řekneme hlavní město festivalu a disponuje nádherným koncertním prostorem s vynikající akustikou.

Připomenete i Alfreda Brendla, jednoho z nejvýraznějších žijících pianistů, byť už v „klavírním duchodu“. Chápu logiku, když je rodákem z Loučného nad Desnou, ale proč mu vzdá poctu Ivo Kahánek, a ne Brendlův žák a přítel Jan Bartoš? A bude pan Brendel na koncertu nějak přítomen, například videopřenosem?

Alfred Brendel oslavil loni 90 let a pro mě to byl impuls konečně tohoto rodáka z Loučného řádně

Der Dorfjahrmarkt.

Sinfonie.

Allegro.

Der Dorfjahrmarkt. fi. v. 111.

Benda: Vesnický trh, 30. 5., Divadlo Šumperk.

připomenout. Již dešít dobu jednám o vystoupení Iva Kahánka na festivalu a tento večer přímo vyběžel ke spolupráci. Jeho ten nápad nadchnul. Přiznám se, že jsem v ten moment nezkoumal, jestli máme v České kotlině Brendelova žáka. S panem Brendelem jsme ve

spojení, oficiálně jsme ho na koncert pozvali a nyní čekáme na vyjádření, jakým způsobem by mohl být pan Brendel přítomen.

Třetím titulem, který mě apriori zaujal, je Večer melodramu, což jistě navazuje na oslavu Benda. Avizujete díla Fibicha a jeho soupeřníku. Jaký tedy bude program večera?

V programu zazní Fibichovy a Forsterovy melodramy a klavírní skladby Smetana a Liszta.

Všiml jsem si, že řada projektů má partnera. Jak je to tedy s financováním festivalu a jak vás podporuje domovské město Šumperk?

Ano. Řada koncertů má svého partnera, protože je to jeden ze způsobů, jak motivovat soukromý sektor k podpoře. Jinak nás velice podporují také města a obce festivalu, zrovna město Šumperk nás podporuje významnou částkou. Nezanedbatelná není ani podpora Olomouckého kraje, kde patří festival mezi významné projekty. Stále jsme ale v nadpolovičním financování ze státní sféry (cca 60 % rozpočtu).

Klášteří hudební slavnosti pořádá vaše agentura. Jaké jsou její další aktivity?

Moje agentura začínala jako pořadatel cyklu koncertů v Šumperku, který dnes nese název Klasika Viva. Tyto koncerty pořádám také v Jeseníku a Českém Brodě. Dnes ale koncerty pořádá spolek Klasika Viva. Produkčně se angažují také v cyklu Pražské múzy. V roce 2002 jsem začal spolupracovat také s jednotlivými umělci a soubory z oblasti klasické hudby.

Jak vidíte budoucnost nejen vašeho festivalu, ale klasické hudby obecně v České republice?

Budoucnost bude taková, jakou si ji připravíme. Vše je otázkou vzdělávání a výchovy nových návštěvníků koncertů klasické vážné hudby. Máme v tom obrovské rezervy, především v místech, které můžeme nazvat méně solventní. Bohužel začíná všesměrný kontakt s klasikou už na základních školách a zde si nedělám iluze o motivačním přístupu pedagogů k žákům. Ale je to také problém nás, pořadatelů. Musíme se dětem více přiblížovat a lépe je seznamovat s klasickou hudbou. *

Martin Kasík